

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 101/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť A. S., Írsko, zastúpeného advokátom JUDr. D. M., S., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 45/2010 z 8. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. S. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2011 doručená sťažnosť A. S., Írsko (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. M., S., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 45/2010 z 8. decembra 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 C 709/1999-133 z 28. februára 2008 bol sťažovateľ určený za otca maloletého S. B., a bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého v období od 1. apríla 2005 sumami určenými vo výroku označeného rozsudku. Zároveň bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť na účet okresného súdu sumu 500 Sk.

Ešte pred vydaním označeného rozsudku okresný súd uznesením č. k. 6 C 709/1999-112 z 25. januára 2008 ustanovil sťažovateľovi za opatrovníčku JUDr. N. P., vyššiu súdnu úradníčku (ďalej len „opatrovníčka“). Opatrovníčka sa proti rozsudku okresného súdu z 28. februára 2008 neodvolala, a preto tento nadobudol právoplatnosť 22. apríla 2008.

Sťažovateľ podal proti označenému rozsudku okresného súdu 8. marca 2010 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd namietaným uznesením tak, že ho odmietol z dôvodu, že bolo podané oneskorene; namietané uznesenie krajského súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 19. januára 2011.

Sťažovateľ tvrdí, že v konaní pred okresným súdom neboli splnené podmienky na ustanovenie opatrovníčky v zmysle § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), keďže okresný súd nevyňaložil dostatočné a zákonom predpokladané úsilie na zistenie pobytu sťažovateľa a nedostatočne prešetril okolnosti pobytu sťažovateľa. Okolnosť neznámeho pobytu účastníka konania sa musí vždy hodnoverne preukázať a táto povinnosť zaťažuje súd, ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie, či je pobyt účastníka skutočne neznámy. Sťažovateľ sa domnieva, že v jeho prípade okresný súd takto nepostupoval. Navyše sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd, ak sa už rozhodol postupovať v zmysle § 29 ods. 2 OSP, mal mu za opatrovníka ustanoviť niekoho z jeho rodiny, prípadne obec.

Sťažovateľ v nadväznosti na uvedené tvrdí, že „Tým, že súd ako opatrovníka ustanovil svoju zamestnankyňu, znemožnil žalovanému účasť v konaní a možnosť domôcť sa svojich práv.“

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd tým, že za dátum doručenia rozsudku okresného súdu považoval jeho doručenie opatrovníčke, a nie až jeho doručenie sťažovateľovi v roku 2010, v dôsledku čoho odmietol odvolanie podané sťažovateľom ako oneskorene podané, zasiahol neprípustným spôsobom do jeho základných práv.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezhoto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa na spravodlivý proces zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho právo na možnosť konať pred súdom zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co/45/2010 zo dňa 8. decembra 2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co/45/2010 zo dňa 8. decembra 2010 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 EUR, ktorú je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. D. M., advokáta, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstata námietok sťažovateľa spočíva v tom, že nesprávnym postupom okresného súdu, ktorý mu v konaní bez splnenia zákonných podmienok ustanovil opatrovníčku, bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom. Rovnakého pochybenia sa dopustil aj krajský súd, ktorý akceptoval ustanovenie opatrovníčky sťažovateľovi okresným súdom, keďže považoval odvolanie podané sťažovateľom za oneskorene podané, pričom vychádzal z dátumu doručenia predmetného rozsudku okresného súdu z 28. februára 2008 opatrovníčke, a nie sťažovateľovi, čím aj krajský súd odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 238 ods. 4 OSP dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že sťažovateľ nepodal proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 Co 45/2010 z 8. decembra 2010 dovolanie.

V ustanovení § 237 OSP sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktorý je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu; pokiaľ sa v konaní vyskytne niektorá z týchto procesných väd, je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu, proti ktorému inak tento opravný prostriedok nie je prípustný. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu bez ohľadu na povahu, resp. predmet konania. Navyše, záver o prípustnosti dovolania v danom prípade podporuje aj text § 238 ods. 4 OSP, keďže išlo o konanie, v ktorom sa rozhodovalo o určení rodičovstva (otcovstva).

Z uvedeného zjavne vyplýva, že ak sťažovateľ zastával názor, že postupom krajského súdu v spojení s postupom okresného súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, mal možnosť napadnúť namietané uznesenie krajského súdu v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 OSP) dovolaním podľa § 237 OSP z dôvodu, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f) OSP. Ak sťažovateľ proti namietanému uzneseniu krajského súdu dovolanie nepodal, nevyčerpal opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený.

Meritórne preskúmanie sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľ nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytuje, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu neprípustnosti (§ 25 ods. 2 v spojení § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2011